

Тема:

Медійний і політичний компоненти стали домінувати над нормами права в резонансних справах —
Лідія Ізовітова

с. 3

ООН занепокоєна нападами на НААУ та порушеннями прав адвокатів в Україні

с. 6

Внесення альтернативних законопроектів про адвокатуру є логічним кроком для проведення реальної реформи —
резолуція РАУ

с. 8

Новий законопроект про адвокатуру — крок уперед, три кроки назад

с. 9

АДВОКАТИ І КОМПОЗИТОРИ — АНАТОЛЬ КОС-АНАТОЛЬСЬКИЙ ТА БОГДАН ВЕСОЛОВСЬКИЙ

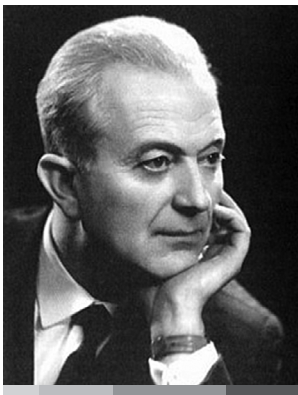
Ірина Василик, к. і. н, доцент, керівник Центру досліджень адвокатури і права, проректор Вищої школи адвокатури при НААУ

Галина Басара-Тилішак, к. і. н., науковий співробітник Інституту історії України Національної академії наук України

У житті відомих українських композиторів Анатолія Кос-Анатольського і Богдана Весоловського поєдналися право і музика. По-різному простелилися їхні життєві дороги: А. Кос-Анатольського називають «композитором щасливої долі», він здобув визнання на Батьківщині, мав державні нагороди, звання народного артиста і Шевченківську премію, а Б. Весоловський — відомим став в еміграції, його ім'я щойно повертається в Україну. Однак у 1930-х роках не було у Львові молодії, та й не тільки, людини, яка б не чула про славнозвісний «Ябцею-джаз», в якому разом створювали нову українську музику обидва митці.

Розповіддю про їхні непересічні долі розпочинаємо серію нарисів про адвокатів, яких на життєвому шляху супроводжували також і музи мистецькі.

Від народження і до співпраці у надзвичайно популярному львівському студентському музичному колективі — «Капелі Яблонського» — майбутніх правників-адвокатів і знаменитих музикантів віддаляло близько двадцяти років. Але їхній шлях до цієї зустрічі був дещо схожий. Обоє народилися в інтелігентних українських родин. Їхні батьки — представники «вільних професій», були залюблені у музику і плекали цю любов у своїх дітей.

Анатоль Йосипович Кос (псевдонім Кос-Анатольський) народився 1 грудня 1909 року у м. Коломия у сім'ї лікаря. Маленьким хлопчиком часто слухав, як мати грала на роялі та співала. Після закінчення Першої світової війни родина перебралася до Станіслава (нині Івано-Франківськ)

і Анатоль вступив до гімназії. У 1919 — 1927 рр., навчаючись у гімназії, паралельно здобув і середню музичну освіту, закінчивши філію Львівського Вищого Музич-

ного інституту імені М. Лисенка. Пророчими для нього стали слова відомого композитора Станіслава Людкевича, який на той час був головним інспектором філій Лисенківського інституту і приїхав до Станіслава (Івано-Франківська) перевірити успіхи учнів. Він розгледів обдарування Анатолія і передбачив: «Ваше життя повинне належати музиці». Ці слова майбутній композитор А. Кос-Анатольський запам'ятав назавжди.

Однак професія музиканта в той час не передбачала стабільного заробітку і виглядала сумнівним манівцем у тогочасних економічних реаліях, тож, за порадою батька, у 1927 році Анатоль Кос вступив на юридичний факультет Львівського університету, щоб здобути професію, яка забезпечить, за батьковими словами, «твердий хліб».

Та мрії про музику юнак не полишив. Через рік паралельно вступив до Львівського Вищого Музичного інституту ім. М. Лисенка і був зарахований у фортепіанний клас відомого піаніста Тараса Шухевича. Згодом перевівся услід за викладачем до Львівської консерваторії ім. К. Шимановського, де вдалося перейти на безкоштовне навчання. Одночасно Кос-Анатольський починав серйозно займатися компонуванням та брати уроки вокалу.

Раптова смерть матері у 1929 році підкосила і батька, на плечі Анатолія лягли турботи про родину. Потрібно було заробляти на прожиття, і тут стала в нагоді батькова порада про «поважну професію». У 1931 році Анатолій Кос отримав диплом магістра і влаштувався практикантом у приватну юридичну контору.

Майбутній «король української танцювальної музики» **Богдан Весоловський** народився 30 травня 1915 року у Відні, куди сім'я утекла від російської окупації Галичини під час Першої світової війни. Але вже через три роки родина повернулася на Львівщину, до Стрия, де батьки Богдана були шанованими людьми.

Батько — Остап Весоловський, правник, з 1890-х рр. обіймав посаду радника голови окружного суду в місті, а після проголошення Західно-Української Народної Республіки став головою окружного суду в Стрию, тобто обійняв посаду, на яку українці раніше не допускалися. Через поразку визвольних змагань у Галичині у 1919 — 1920 рр. ув'язнений польською владою, а після звільнення працював суддею окружного суду, був активним громадським діячем у Стрию. Мати Богдана — Марія Весоловська з родини Охримовичів (яка дала Україні відомого адвоката Володимира Охримовича), була родичкою Соломії Крушельницької. З 1912 року і до початку Другої світової війни вона очолювала філію товариства «Союз українок» у Стрию.

У тому ж, трагічному для обох родин, 1929 році несподівано помер батько Богдана Весоловського — Остап Весоловський. Богдану на той час було лише 13 років, і він важко пережив утрату. Після початкової школи вступив до знаменитої Стрийської гімназії, яку закінчив у 1933 році. Музичним осередком у місті в той час була філія Вищого Музичного інституту ім. М. Лисенка, що розташовувалася у будинку, що належав колись адвокату Євгену Олесницькому, який заповів свій будинок українській громаді. Учнем Музінституту з 1926 року став і Богдан Весоловський. На його

перший іспит зі Львова також приїжджав з інспекцією Станіслав Людкевич. У шістнадцять років Богдан Весоловський написав свій перший музичний твір — музику до уривку з поеми Тараса Шевченка «Перебендя».

У 1933 році Богдан Весоловський став студентом правничого факультету Львівського університету. Разом із студентським життям прийшла самостійність: він сам на себе заробляв своєю музикою. І так само як А. Кос-Анатольський, паралельно навчався у Вищому Музичному інституті ім. М. Лисенка у фортепіанному класі Романа Савицького. Диплом магістра права Богдан Весоловський отримав у червні 1937 року, а навчання у Музінституті закінчив у 1938 році.

Наприкінці 1920-х — на початку 1930-х рр. у музичному просторі Львова зазвучала нова танцювальна музика. Її творили танцювальні оркестри — джаз-бенди. Особливо відомою стала студентська «Капела Яблонського», лідерами якої були Леонід Яблонський (по-товариському Ябцьо, звідси і друга назва колективу — «Ябцьо-джаз») та Анатоль Кос-Анатольський (мав прізвище Таці).

На думку дослідника життєвого шляху і творчості Б. Весоловського Ігоря Остаха, «Капела Яблонського» народилася у 1930 році, а восени 1933 року до них приєднався молодий композитор Богдан Весоловський (Бонді). *«Цьому гуртові, створеному у Вищому Музичному інституті, вважає І. Осташ, судилося здійснити українську музичну революцію у Львові. Хоч він офіційно називається дуже сухо і дещо класично — «капелою», але з часом їх чекатиме слава таких собі львівських «Бітлз», і називатимуть їх з любов'ю «Ябцьо-джаз»¹.*

До цього часу українці співали переважно народні пісні. Після Першої світової війни репертуар розширили пісні стрілецькі. Деякі з них мали танцювальний, вальсовий ритм. Наприкінці 1920-х у студентському середовищі почав поширюватися популярний у Європі музично-театральний жанр — «ревії». Нова музика швидко захоплювала молодь, але водночас і швидко полонізувала, адже приходила в Галичину польською мовою. Один з авторів перших українських «ревій» Лев Яцкевич згадував: *«Щоб цьому (полонізації) запобігти, Анатоль Кос кинув ідею komponувати українські танкові² пісні, основані на мелодіях українських народних*

¹ Осташ І. І. Бонді, або Повернення Богдана Весоловського. К.: Дуліби, 2013. С. 57.

² Прим. автора — танцювальні.

пісень. Він хотів в такий спосіб виелімінувати³ чужу для нас розвагову пісню, що була носієм слизької еротики та міщанської моралі й несмаку»⁴.

Першою виставою українських «ревій» у Львові була «Біг пес через овес». Прем'єра відбулася у залі Вищого Музичного інституту в листопаді 1931 року. Музику до неї написав Анатоль Кос-Анатольський на слова Лева Яцкевича. Пісні, створені за мотивами українських народних, згодом будуть частиною репертуару українських джазових оркестрів. У такий спосіб композиції Кос-Анатольського стали початком українізації естрадної музики.

Майбутній магістр права Богдан Весоловський у середовищі польського культурного домінування творив українську естрадну музику практично з нуля. Його танго «Ти і твої чорні очі» привернуло всезагальну увагу і стало початком композиторської кар'єри, а танго «Прийде ще час» принесло шалену популярність.

Анатоль Кос-Анатольський через шість років після стажування отримав дозвіл на власну адвокатську практику. Працював адвокатом у Рогатині на Станіславщині, а у Залізцях на Тернопіллі відкрив власну адвокатську контору. Однак музика перемогла і тридцятилітній А. Кос-Анатольський у 1939 р. повернувся до Львова.

Богдан Весоловський після проголошення незалежності Карпатською Україною у 1939 році вирішив, що його правничі знання будуть потрібні у розбудові державності і вирушив на Закарпаття. На жаль, повернутися назад він уже не зміг — Польща не вітала учасників подій на Закарпатті, і Весоловський ледве

не пішки добрався до Відня. А через десять років, у 1949 році виїхав з родиною до Канади. Решту життя працював в українській редакції Міжнародного канадського радіо в Монреалі. Помер у 1971 році у 56-річному віці. Пісенна спадщина Б. Весоловського нараховує більше 130 творів у жанрі танго, фокстроту, легкого вальсу. Він став культовим композитором для української діаспори, а в Україні його пісні співалися як «народні» — ім'я автора було стерто з музичної пам'яті українців.

Анатоль Кос-Анатольський після війни здобув композиторський фах у Львівській державній консерваторії. Згодом був її професором, очолював Львівське відділення спілки композиторів. У 1969 році став народним артистом України, у 1980 році — лауреатом Шевченківської премії. «Пісня — життя моє» — цьому художньому кредо композитор не зрадив до кінця життя. Пісня і романс стали жанрами, які принесли А. Кос-Анатольському загальне визнання. Серед них широку популярність здобули «Ой ти, дівчино, з горіха зерня», «Ой піду я межі гори», «Солов'їний романс». Творча спадщина композитора також включає балети «Хустка Довбуша», «Сойчине крило», «Орися», оперу «Заграва», оперету «Весняні грози», вокально-симфонічні, інструментальні полотна.

Але не менш забутою виявилася біографія «співця карпатського краю», зокрема, її довоєнний період і співпраця на ниві творення української естрадної музики двох молодих правників: магістра права Богдана Весоловського і адвоката Анатолія Кос-Анатольського.

³ Прим. автора — видалити.

⁴ Осташ І. І. Бонді, або Повернення Богдана Весоловського. К.: Дуліби, 2013. С. 59.